

Medlemsbladet

Nr 2 Januari 2003

Censurerad Zetterling på skolbesök

Tecknaren **Leif Zetterling** besökte föreningen i skolan tisdagen den 26 november och berättade bland annat om några tillfällen när hans uppdragsgivare hade fått kalla fötter och vägrat införa hans bidrag. Gamla Blackebergare fick se dem.

Läs mer om detta på sid 3 och om andra av höstens aktiviteter: runvandring och valdebatt på sid 2 och 4.

Och glöm inte anmälan till vårens händelser, som börjar med dokumentärfilmaren **Tom Alandhs** besök i skolan den 18 februari. Hans två filmer om den svenska monarkin kunde ses i SVT under julhelgen.

Hela vårens program finns på sid 6.

Världsbanken,
en av de bilder
som aldrig
kan i tryck.

Det är många som tycker det är roligt med jubileumsfester. Här kommer hjälp med adresslistor!

Föreningen är till för alla som har gått i Blackeberg. Vi vill bidra till att de som är intresserade av att hålla kontakt med gamla skolkamrater skall kunna finna varandra. Vi vill möjliggöra kontakt med skolan och även på andra sätt erbjuda alla ett vidgat kontaktnät i samhället. Det är cirka 7000 som gått ut från Blackeberg, av dessa är nu något över 200 medlemmar. Många fler hoppas vi skall välja att komma med.

Festservice

För att underlätta för dem som vill nå

varandra har vi tagit fram adresslistor till dem som gick ut från Blackeberg 1973, 83 och 93. I ett brev till var och en, det blev nästan femhundra, har vi påmint om att nu är det dags för dem som vill att ordna jubileum. I det brevet har vi också berättat om hur man kan få kontakt med skolan om man vill ha en fest där, och erbjudit dem som vill att få de framkörda adresslistorna för sin klass. Det här är en service som riktar sig till alla, antingen man är medlem eller inte. Men självfallet, vi hoppas ju på att några passar på att gå med. Vi behöver vara

fler för att få tillräckliga resurser för att kunna fortsätta vårt arbete.

Inbjudan till student 63 kommer

För klasser som gick ut före 1969 kan man inte köra fram adresslistor automatiskt. För dem som gick ut 1963 har en särskild festkommitté letat fram adresser och kommer att skicka ut inbjudan till jubileum i början av februari. I kommittén ingår Lena Rönnerfält, som gick ut 63 på RIVb och är medlem i föreningens styrelse.

KG Scherman

Eftervalsdebattens vågor gick höga efter Gamla Blackebergares årsmöte. Från vänster debattledaren KG Scherman, Gunnar Ågren och Bonnie Bernström.

FOTO: HANS WOLF

Full fart på våra politiker

Efter årsmötesförhandlingarna i Gamla Blackebergare den 18 september hade vi en liten debatt med anledning av det nyss hållna valet. Alla var inte så glada åt valresultatet. Men alla var glada åt att säga sin mening.

Panelen bestod av *Sofia Arkelsten*, student 95, som arbetar på Svensk Handel med näringspolitik och har olika kommunala uppdrag för moderaterna, *Bonnie Bernström*, student 67, som under många år var aktiv på olika poster inom folkpartiet, har jobbat i kanslihuset, inom massmedia, nu är utvecklingskonsult, jobbar bland annat med internationella frågor, *Mats Hulth*, i Blackeberg till 64, finansborgarråd och socialdemokraternas ledare i Stockholm under många år, nu VD för Sveriges Hotell- och Restaurangföretagare, samt *Gunnar Ågren*, student 59, under lång tid aktiv inom Stockholms läns landsting som landstingsråd och ledare för vänsterpartiet, socialläkare, nu generaldirektör för Folkhälsoinstitutet.

Borgarnas tillbakagång

Varför förlorade de borgerliga i både landsting och kommun? Ja, när det gäller lanstinget så räckte det urusla sättet att sköta ekonomin som en förklaring, som många kunde enas om. Varför gick det sämre i staden? Ett svar som presenterades var rädsla för privatisering, för mycket marknad, för lite socialt. De borgerliga lyckades inte förklara sin vilja att vara både socialt medkännande och att pröva nya metoder.

Varför gick det utför för moderaterna? För mycket skatteprat. Lustigt, det var just vad Persson ville. Varför gick moderaterna på i det av honom anvisade spåret? Och sen dök då Leijonborg upp som gubben i lådan och norpade m:s frågor. Och Uppdrag Granskning sänkte moderaternas rejält.

Vänsterpartiet? Ja, Schyman kom inte in i debatten. Socialdemokraterna tog hand om hennes paradgrenar.

Trängselavgifter diskuterades också. Det var ingen entusiasm från någon för idén. Hur kommer det att fungera? Hur kan det komma sig att småpartier kan få ett så stort inflytande på så viktiga frågor?

Även EMU fick komma med i samtalet. Mats Hulth ansåg att det är bra för Sveriges övergång till euro att

Sofia Arkelsten och Mats Hulth satt också i panelen och deltog livligt i debatten.

FOTO: HANS WOLF

regeringen sitter kvar – även om det inte är en stark regering och stödpartierna inte är för EMU.

Skolfrågor

Skolan tog helt naturligt en stor plats i diskussionen. Många lovar större resurser. Men hur blir det med den saken, erfarenheterna är inte goda. Man pratar vackert, men... När det gällde det fria skolvalet hettade det till. Blackeberg tillhör de skolor som man söker till från många håll. Som gammal blackebergare blir man stolt. Men är detta bra? Blir det inte bara så att dåliga skolor blir sämre och sämre, de bättre drar till sig de bästa, mest motiverade, mest stimulerande eleverna? Någon erinrade om Gudrun Schymans ord: Att proklamera rätten att välja den bästa skolan är att acceptera att det finns dåliga. Någon annan pekade på att idén är att konkurrensen stimulerar till utveckling. Alla är inte lika och vill ha ut olika saker från skolan. "Blackeberg har också valt att specialisera sig och om skolpengssystemet tas bort av den nya majoriteten i Stockholm så måste skolan verkligen ha en specialisering. Någon valfrihet behövs!" tyckte Sofia Arkelsten, som själv kom in på Blackeberg genom att välja ryska som tillval.

Zackarias Elinder avslutade debatten med att påminna om elevernas behov av kontakt med dem som är ute i arbetslivet och som har erfarenhet av utbildningen efter gymnasiet. Omedelbart utställdes löftet att föreningen skall ställa upp för att tillsammans med skolan ordna en arbetsmarknadsdag för eleverna under det här läsåret.

KG Scherman

Makten hukar när Leif vässar pennan

På svarta tavlan i skamvrån står det: Jag har varit dum.

Leif Zetterling signerar en av sina böcker åt Gunilla Öberg.

FOTO: HANS WOLF

Den 26 november hade vi besök av Leif Zetterling, student 60. En intressant person, som gjorde kvällen mycket lyckad för oss cirka 20 besökare, med bildvisning och lättsam info om sin långa karriär som satirtecknare och porträttmålare men även som designer. Vid 46 års ålder blev han också serietecknare, något som till och med förvånade honom själv men senare renderat honom Adamstatyetten, serietecknarnas Oscar.

En första inspiration till sitt framtida yrke fick Leif i samband med en lägerskola 1954, då en SF-journal tillkom om detta evenemang. Oswald Ternström från tidningen Västerort kontaktade skolan för att få bildmaterial från resan. Leif fick uppdraget och fortsatte sedan sitt samarbete med tidningen Västerort fram till studentexamen 1960.

Håller ryggen fri

Under sin karriär har Leif hela tiden försökt – och också lyckats – hålla ryggen fri, vara sin egen och inte motats in i något fack. Det har inneburit mycket arbete och ett antal refuserade, väl tuffa satiriska bilder, bland annat om Världsbanken och Robert "Strange" McNamara.

Till USA:s 200-årsjubileum gjorde Leif en mycket uppskattad animerad film, "The American Dream".

För närvarande är Leif inne på sin fjärde period som satirtecknare i Aftonbladet med en egen sida varje söndag.

Mångsidig

En historia för sig är när Leif målade kungens porträtt till hans 50-årsdag och gjorde research vid ett flertal tillfällen utan att kungen anade oråd! Porträttet var riksdagens födelsedagsgåva till kungen.

Göran Persson har mer än en gång råkat ut för Leifs satiriska penna och blivit så förtjust att han önskat kopior till sitt tjänsterum. Tecknandet har utvecklats till en vänskap med Göran Persson.

Leif har designat mer än 4000 böcker, kampanjer, loggor med mera för olika företag och publicerats i alla våra stora dagstidningar, facktidskrifter och många andra publikationer. Böcker som blivit mycket uppskattade är bland andra *Nils Holgersson flyger igen* och *Profiler*.

I riksdagsbiblioteket är Leif representerad med ett eget rum, "The Zetterling Room".

Framtiden innebär fortsatt många uppdrag och eventuellt en bok med de senaste 40 porträtten Leif målat. Vi, hans åhörare, ser hans framtid an med förväntan.

Marie-Louise Yderberg

Gammal festplats: medhavd matsäck intogs vid det gamla tinget. På Jarlabankes tid var Vallentunasjöns närhet mer synlig.

Runvandring i Vallentuna

Text & foto Hans Wolf

Nog var det något av forntidsstämning över det grå höstljuset lördagsmorgonen den 12 oktober 2002, när en skara "gamla blackebergare" samlades vid skolan för att resa till runornas rike, ätten Jarlabankes Vallentuna.

Färdledare var Riksantikvarieämbetets Helmer Gustavson, student 59, en lika medryckande som sak-kunnig berättare.

På plats i Vallentuna kyrka kunde vi se Sveriges första rimmade runsten i vapenhuset berätta om en sjöolycka. Och fram ur tidens töcken trädde 1000-talets storman Jarlabanke: med sin praktfulla tvåsidiga runsten på kyrkogården där han förkunnar att han ensam "ägde" hela hundaret; med den bro där stenen troligen ursprungligen stod; och med den tingsplats som

Helmer Gustavson berättar om Jarlabankes textslingor på Vallentuna kyrkogård: de löper både från vänster och höger.

han inrättade för att slippa påminnas om sina föregångare.

Kom du ihåg att betala medlemsavgiften?

Aktiviteter och rabatter gäller bara för den som har betalt medlemsavgiften för verksamhetsåret
1 juli 2002 – 30 juni 2003.

Avgiften är 20 kr för juniorer (under 25 år) och 100 kr för övriga. Beloppet betalas in på föreningens postgiro 117 99 11-1, c/o Claes af Sillén.

I det här kuvertet har vi lagt med ett inbetalningskort som du kan ge till en bekant som vill gå med i föreningen – men det är klart att om du inte har betalt än kan du använda det själv.

I redaktionen för detta nummer:

Inger Hassler, Kärrgränd 60, 162 46 Vällingby,
tfn 08-760 74 84, e-post ingerhassler@hotmail.com, och

Hans Wolf, Roslinvägen 72, 168 51 Bromma,
tfn 08-37 09 41, e-post 08370941@telia.com

Från Klassbladet till Blackan

Under den här rubriken kommer vi att presentera en del aktiviteter från skolans förflutna. Vi börjar med "tidningshistoria", pionjärårens försök att ge ut skoltidningar. I nästa nummer planerar vi att påminna om Teaterföreningens omskrivna uppsättning av J M Synges pjäs "Hjälten på den gröna ön" våren 1957, samtidigt som flera av skådespelarna var mitt uppe i förberedelserna för skolans första studentexamen.

Det var hösten 1950, under skolans andra år, som ett par elever fick idén att ge ut en tidning som i första hand var avsedd för klass 2 c, alltså motsvarande dagens sjätte årskurs i grundskolan. Eftersom tanken att mångfaldiga tidningen verkade omöjlig att förverkliga föreslog klassföreståndaren, svensk- och engelskläraren Maj Andersson Spång, att innehållet skulle läsas upp på "roliga timmen". Men utgivarna, klasskamraterna Hans Wolf, Hans Fries och Åke Åstrand, tyckte att det lät som en halvmesyra.

Med fyra karbonpapper i skrivmaskinen krävdes det fem utskrivningar av det sexsidiga bladet för att upplagan skulle räcka till alla klasskamrater som ville satsa 15 öre på ett lösnnummer.

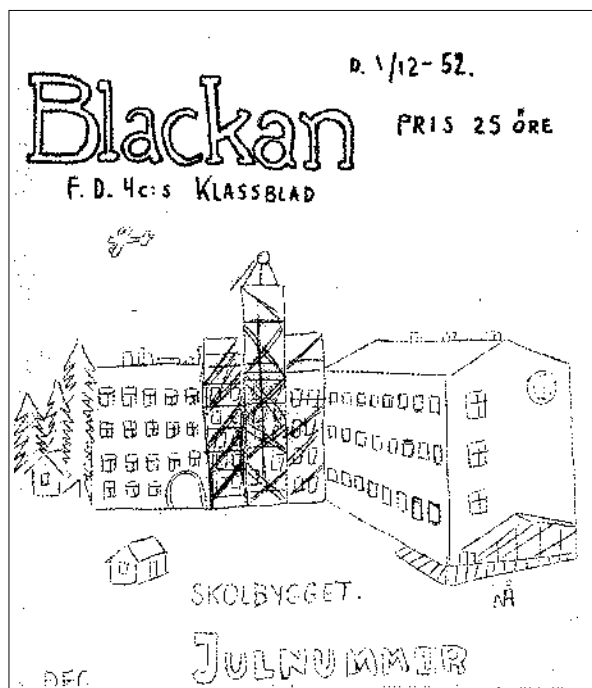
Det är ju lika mycket som Lektor kostar, sade någon missnöjt och syftade på en vid denna tid massspridd äventyrstidning.

De första numren, till en början under namnet 2 c:s klassblad, speglar de besvärliga lokalförhållandena under skolans första år i Södra Ängby skola och Blackebergs folkskola, med slöjdsal på Sigrid Undsets gata och sedermera gymnastik nere vid Blackebergs sjukhus. Teckningsläraren Björn Berndtsson lockade med att vi på välskrivningslektionerna skulle få lära oss att avslöja varandras karaktärer i handstilen. Sporten fick en hel sida med resultatbörs från klassmästerskapen i friidrott på Ängby idrottsplats: sammanlagd femkampssegrare blev Ulf Ahlberg. Birgitta Kronby, sedermera känd som Wistrand, recenserade en skolteaterföreläsning på Dramaten. Åsa Kilbom, som i likhet med Fries och Ahlberg blev läkare, försåg tidningen med en del matrecept och ett kåseri om skrivarvårda. Hobbytips och mer eller mindre lustiga historier fyllde ut.

En kort intervju med det nya läroverkets byggmästare Anders Dunder fanns i 3 c:s klassblad utgivet den 16 december 1951: han berättade att bygget fortskred programligt och att gjutningsarbetena skulle inledas efter nyåret.

Ett år senare skildrade Åke Åstrand hur skolan började skjuta mot höjden i ett ovanligt naturskönt läge nära den nya t-banan. Han blev så småningom filmare, först i samarbete med Eric M Nilsson, och sedan flygfoto med eget certifikat.

Nu var det dags att vidga läsekretsen till hela skolan. Det hade redan tidigare visat sig att redaktören Hans Wolfs far hade tillgång till en stencilapparat som kunde

skötas med hjälp av en tekniskt kunnig dam från hans arbetsplats, en omistlig ideell insats bakom tidningen. Familjens bostad förvandlades till tryckeri, som regel en lördag eftermiddag. När nästa rapport från skolbygget inflöt hette tidningen Blackan, efter en pristävling där det förslaget först möttes av viss tvekan innan den vitsiga dubbeltydigheten vann gehör.

Inför julnumret 1952 hade Hans Wolf och Ulf Ahlberg fått rektor David Thörnbloms skriftliga tillstånd att titta in i det nästan färdiga skolbygget, ett papper som efter visst motstånd accepterades av bygglärdaren. Ljuskården var ännu inte klar, och inga korkmattor fanns i klassrumslängan men i stort fick man en uppfattning om hur det skulle se ut. Och vilka som gärna kunde befolka bygget fick man veta i en enkät där fil mag Inga Berg svarade på frågan hur en idealelev skulle vara (han fanns inte liksom inte heller idealmänniskan, men hon ville gärna att eleven skulle göra sitt bästa utan att behöva vara bäst i klassen). Torbjörn Lundell i 4 c beskrev idealläraren: rättvis, humoristisk, inte ofelbar.

Sista numret av Blackan kom julen 1953 och rapporterade om nya etapper i skolans utbyggnad. Scoopet som bidrog till att de 250 exemplaren oväntat snabbt såldes slut var dock den en timme före tryckningen timade lottningen till skolmästerskapen i basket. Fil mag Alf Rosfelt berättade varför han blev lärare. Ulf Ahlberg var som tidigare fjällreskorrespondent. Han kom sedan att ta initiativet till konkurrenttidningen White News som i sitt enda nummer hade den goda idén att trycka några skrivbegåvade elevers uppsatser i svenska. Ett par nummer utgavs också av Black News, som råkade i blåsväder efter kritik av skolans gymnastikundervisning. Lokalproblemen hängde kvar och basket fick spelas i ljuskården.

Det måste tilläggas att skolans ledning och föräldraförening vid några tillfällen ombesörjde en helt professionellt tryckt publikation, Vår skola.

Väl mött våren 2003

Att göra dokumentärfilm – tisdagen den 18 februari

Tom Alandh, känd dokumentärfilmare vid SVT och gammal blackebergare, berättar om sin verksamhet och visar prov på sina filmer. Därefter samvaro med kaffe/öl och smörgås.

Plats: Blackebergs gymnasium

Tid: 19.00

Föransökan görs **senast måndag 10 februari** till Johan Högberg, tfn 30 76 03,
e-post johan.hogberg@hemel.nu

Musikal i skolan den 24 och 25 april

Eleverna i Blackebergs gymnasium sätter varje år, med hjälp av sina lärare, upp en musikal. Föreningen disponerar i år totalt 20 biljetter till föreställningarna. Musikalen är en mycket populär aktivitet, så här gäller först till kvarn...

Plats: Blackebergs gymnasium

Tid: 19.30 Biljettpris: 80 kr

Anmälan senast torsdag 27 mars till Marie-Louise Yderberg, tfn 35 51 66

Gamla Blackebergs historia – lördagen den 12 april

I samverkan med Bromma hembygdsförening genomförs detta program. Barbro Törnros och Siv Lehnberg från hembygdsföreningen ger oss inledningsvis intressanta glimtar ur Blackebergs historia. Därefter gör vi en rundvandring på cirka 1 ½ tim i Blackeberg med omgivningar, inspirerade av Barbros och Sivs berättelse. Skolans föräldraförening är även inbjuden.

Tag med matsäck som vi förtär under rundvandringen.

Plats: Blackebergs gymnasium

Tid: Kl. 10.00 Avgift: 20 kr.

Föransökan görs **senast måndagen den 7 april** till Nils Stenberg, tfn 34 84 12

Vinprovning

Vinprovning har visat sig vara en populär aktivitet. En grupp är igång och vi funderar på att starta ytterligare någon grupp. Intresserad?

Hör av dig till Claes af Sillén, Molinvägen 18,

168 50 Bromma, tfn 17 94 90

e-post Claes.afsillen@telia.com

Glöm inte att ange både namn och telefonnummer, så att Claes kan komma i kontakt!

Golfmästerskap

Många spelar golf nuförtiden, och vi tänkte försöka ordna ett föreningsmästerskap. Vi får se hur det kan gå, det beror på hur många som är intresserade. Bengt Palmlof, student 65 och skolans rektor, har åtagit sig att stå som kontaktperson för denna aktivitet. Vi får sedan i den intresserade gruppen diskutera hur vi arrangerar det hela.

Intresseanmälan sker till Bengt Palmlof,

Backlöksvägen 151, 165 77 Hässelby, tel. 89 20 10,

e-post Bengt.palmlof@utbildning.stockholm.se

Glöm inte att ange både namn och telefonnummer, så att Bengt kan komma i kontakt.

Rabatter på gymnastik

Det blir fortsatt rabatt för våra medlemmar på Bromma träningscenter vid Brommaplan. Rabatterna gäller *bara för dem som verkligen betalt sin medlemsavgift*. Vi skickar en aktuell lista till centret i början på varje termin.

Priserna är som följer:

10-klipp = 500 kr (ord pris 650 kr)

Halvårskort = 2000 kr (ord pris 2550 kr)

Helårskort = 3000 kr (ord pris 3550 kr)

Om man vill se aktuella öppettider och scheman kan man gå in på www.brommatraningscenter.se

Gamla Blackebergares årsmöte

Föreningen hade årsmöte måndagen den 23 september 2002. Som vanligt i skolan, som bjöd på smörgås och öl. Gunnar Ågren fungerade som ordförande. Bland annat konstaterades att föreningens ekonomi är god, att styrelsen under nästa år vill prioritera insatser för att stödja jubiler bland dem som gått ut för jämnt antal 10 år sen och att på andra sätt göra föreningen känd. Årsavgiften fastställdes till oförändrat 100 kr för fullbetalande och 20 kr för juniorer. Styrelse och övriga funktionärer valdes. Stipendiaterna för 2001 och 2002, Zackarias Elinder och Erik Kranz, var med på årsmötet, som beslöt att stipendium skall utgå även 2003 med 2500 kronor.

Styrelse och övriga funktionärer 2002/2003

KG Scherman ordförande	Thaliavägen 88	167 75 Bromma	Adjungerade		
Gunnar Ågren vice ordförande	Götgatan 83 E	116 62 Stockholm	Bengt Palmlof rektor	Blackebergs gymn. Wergelandsg 16-24	168 48 Bromma
Johan Högberg sekreterare	Artillerigatan 85	115 30 Stockholm	Dag Wallerstedt	Ryttmästarv 31	162 71 Vällingby
Claes af Sillén skattmästare	Molinvägen 18	168 50 Bromma	Hans Wolf chefredaktör	Roslinvägen 72	168 51 Bromma
Sofia Arkelsten	Högbergsg. 65 ^{II}	118 26 Stockholm	Revisorer		
Inger Hassler redaktör	Kärrgränd 60	162 46 Vällingby	Torleif Grindahl ordinarie	Hemslöjdsv 8	167 31 Bromma
Ingemar Lindström webbansvarig	Björnssonsgatan 156 ^{4tr 1gh3}	168 44 Bromma	Annika de Agé suppleant	Skördevägen 3	178 35 Ekerö
Lena Rönnerfält	Sturegatan 18	114 36 Stockholm	Valberedning		
Nils Stenberg	Kungsholms strand 155	112 48 Stockholm	Theddo Rother-Schirren	Frislandsv 16	168 55 Bromma
Marie-Louise Yderberg	Frejavägen 68	191 46 Sollentuna	Camilla Isaksson	Magnusv 3 A	177 31 Järfälla

